

2008

Strategie ochrany krajinného rázu kraje Vysočina

F: Metodika hodnocení

Roman Bukáček, Martin Culek, Pavlína
Bukáčková, Petr Matějka, Jiří Chroust,
Josef Rusňák

STUDIO B&M

19.9.2008

F. METODIKA HODNOCENÍ

1 Metodický postup posouzení vlivu stavby na krajinný ráz

Cílem této kapitoly je sjednocení postupu vyhodnocení vlivu stavby na krajinný ráz na území celého kraje Vysočina. Vyhodnocení vychází ze stanovených ochranných podmínek a zpracování elaborátu hodnocení konkrétního záměru.

1.1 Úřední postup

Existuje-li jakýkoliv záměr, jehož provedení může být v kolizi s dochovanými pozitivními hodnotami krajinného rázu, je cílem získat zjištění, do jaké míry budou pozitivní hodnoty ovlivněny a zda je toto ovlivnění snesitelné ve smyslu ustanovení §12 zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny. Důvod k vyhodnocení vlivu záměru či stavby na krajinný ráz je vždy takový, že záměr porušuje některou ze stanovených ochranných podmínek na příslušné úrovni měřítka. Pokud se tak děje nebo je předpoklad, že se tak může stát, je nutné zajistit případové vyhodnocení vlivu takového záměru na krajinný ráz. Hodnocení by mělo být provedeno vždy shodným postupem a jeho cílem je dát odpověď na následující otázky:

- Zda dojde ke vzniku nového znaku určité charakteristiky krajinného rázu nebo k posílení existujícího.
- Zda tím dojde k potlačení pozitivního znaku některé z charakteristik krajinného rázu.
- Zda je takové potlačení snesitelné a nezpůsobuje snížení přírodní či estetické hodnoty krajinného rázu nebo není ohleduplné vůči ZCHÚ, VKP, kulturní dominantě či nerespektuje harmonické měřítko a vztahy v krajině.

1.2 Jednotný postup hodnocení

Každý předkladatel záměru výstavby výškové stavby, u které je nutné dle této studie prokázat míru ovlivnění pozitivních hodnot krajinného rázu dotčeného krajinného prostoru (DoKP), by měl předložit provedené expertní hodnocení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz. Takové hodnocení by mělo být provedeno v následujících krocích, vedoucích k transparentnímu získání odpovědi na uvedené základní otázky vycházející ze zákona:

1. Jednoznačný popis a cíl navrhovaného záměru s potřebnými technickými údaji
2. Provedený postup (metodika) hodnocení
3. Vymezení dotčeného krajinného prostoru (DoKP) a prostorů, kde lze předpokládat silné uplatnění stavby
  - a. Stanovení hranice DoKP
  - b. Analýza potenciálního uplatnění stavby a vymezení kritických a problematických míst
  - c. Vymezení míst krajinného rázu (vyžaduje-li to daný DoKP, tj. nelze identifikovat znaky a hodnoty krajinného rázu celého DoKP a je nutné vymežit specifické územní jednotky viz citovaná metodika: Vorel, Bukáček et al. 2004)
4. Identifikace znaků a hodnot krajinného rázu DoKP a jejich klasifikace
5. Identifikace dotčených znaků a hodnot jednotlivých prostorů a specifikace míry zasažení těchto znaků a hodnot
6. Posouzení míry vlivu stavby na estetickou a přírodní hodnotu krajinného rázu
7. Určení snesitelnosti na základě hodnocení

1.2.1 Cíl a popis záměru

Popis záměru

Popis záměru a technická specifikace stavby by měla být vždy v první kapitole, aby bylo jasné, co bude hodnoceno. Investor (zadavatel) by měl vždy doložit technické parametry stavby a potřebné parametry získané předběžnou analýzou. U každé stavby by měly být uvedeny následující údaje:

- ✓ typ stavby a způsob provedení
- ✓ výška stavby (pokud se skládá z více odlišných částí, pak se uvádí výška jednotlivých částí)
- ✓ šířka základny
- ✓ u větrných elektráren se uvádí rychlost otáčení vrtule
- ✓ potřebná vybavenost území představující doplňující zařízení stavby, elektrická vedení, cesty apod.
- ✓ vzdálenost jednotlivých okruhů viditelnosti v m: silná, zřetelná, snížená, slabá
- ✓ vymezení jednotlivých hladin uplatnění stavby v m
- ✓ uvedení potenciálně zasaženého prostoru v zóně silné a zřetelné (samostatně) v % vypočítaných dle této metodiky, u větrného parku uvedení celkového součtu plochy zasažené v okruhu silné a zřetelné viditelnosti
- ✓ přílohou musí být vyobrazení stavby

Definice cíle

V této podkapitole jsou vždy uvedeny cíle daného záměru a očekávané cíle daného hodnocení.

1.2.2 Metodika, postup

Kapitola obsahuje všechny provedené kroky a nastavení provedených analýz vedoucí k vyhodnocení vlivu záměru na krajinný ráz.

1.2.3 Vymezení dotčeného krajinného prostoru, kritických a problematických míst

A) Vymezení DoKP

Vymezení dotčeného krajinného prostoru se provádí vymezením záměrem ovlivněného prostoru včetně možného nehmotného uplatnění.

U výškových staveb a větrných elektráren se vymezení DoKP provádí vymezením okruhu možné nejzazší viditelnosti stavby, kdy se stavba bude uplatňovat v krajinné scéně. V tomto okruhu je provedeno hodnocení zasaženého území včetně navazujících souvisejících částí území přesahujících okruh vymezení. Doporučené vymezení dotčeného krajinného prostoru dle vzdálenosti potenciální viditelnosti stavby (uvedené vzdálenosti jsou doporučeny na základě vyhodnocení empirického pozorování v terénu):

Stavba a její výška	Vzdálenost
stožary příhradové konstrukce o výšce do 40 m bez nátěru a osvětlení	je volen okruh okolo 7 km
stožary příhradové konstrukce o výšce 40 m s transparentním nátěrem nebo světelným značením	je volen okruh okolo 10 km

stožary příhradové konstrukce o výšce nad 40 m bez nátěru a osvětlení	je volen okruh okolo 8 km
stožary příhradové konstrukce o výšce nad 40 m s transparentním nátěrem nebo světelným značením	je volen okruh okolo 12 km
u stožárů tubusové konstrukce a továrních komínů o výšce do 40 m bez nátěru a osvětlení	je volen okruh okolo 7 km
u stožárů tubusové konstrukce a továrních komínů o výšce do 40 m s transparentním nátěrem nebo světelným značením	je volen okruh okolo 10 km
u stožárů tubusové konstrukce a továrních komínů o výšce nad 40 m bez nátěru a osvětlení	je volen okruh okolo 10 km
u stožárů tubusové konstrukce a továrních komínů o výšce nad 40 m příhradové konstrukce s transparentním nátěrem nebo světelným značením	je volen okruh okolo 14 km
u větrných elektráren bez transparentního nátěru a světelného označení o výšce středu rotoru do 45 m	je volen okruh okolo 12 km
u větrných elektráren s transparentním nátěrem nebo světelným značením o výšce středu rotoru do 45 m	je volen okruh okolo 15 km
u větrných elektráren bez transparentního nátěru a světelného označení o výšce středu rotoru nad 45 m	je volen okruh okolo 20 km
u větrných elektráren s transparentním nátěrem nebo světelným značením o výšce středu rotoru nad 45 m	je volen okruh okolo 25 km

Pokud je stavba umístěna do pohledově exponovaného prostoru, který je vyvýšen nad okolní terén, je nutné vzdálenost uplatnění těchto staveb upravit podle viditelnosti místa, na kterém je stavba umístěna.

B) Analýza potenciálního uplatnění výškové stavby a vymezení kritických a problematických míst

Výšková stavba se neuplatňuje ve vymezeném dotčeném krajinném prostoru stejnou měrou a proto jsou vymezovány tzv. okruhy (zóny) viditelnosti stavby (Bukáček 2004), které vznikly na základě exaktního hodnocení výsledků empirického pozorování v terénu a vyhodnocení se provádí v tzv. hladinách uplatnění stavby. Zóny viditelnosti představují okruhy míry předpokládaného uplatnění stavby, hladiny vypovídají o viditelnosti stavby z daného prostoru (zda bude vidět celá, nebo jen část).

Aby bylo dosaženo korektního výstupu předpokládaného uplatnění stavby, je nutné zpracování analýzy viditelnosti staveb vhodnými prostředky a nástroji GIS (ruční zpracování je příliš pracné, ale též možné). Vstupní data zohledňují nejen tvary reliéfu (digitální model terénu), ale i průměrnou výšku zástavby a lesních porostů. Výsledky analýzy jsou vyhodnoceny a zpřesněny terénním šetřením, tj. navštívením zasažených ploch, odkud bude stavba viditelná. Pomocí analýzy lze stanovit vhodné body k fotografování jednotlivých obrazů a je možné vymežit vhodná místa ke konstrukci příčných řezů. Výsledkem analýzy jsou plochy, odkud bude stavba viditelná. Tyto plochy jsou srozumitelně zaneseny v mapových přílohách.

B1) Okruhy (zóny) viditelnosti stavby

Předpokladem vymezení okruhů viditelnosti je skutečnost, že výšková stavba se uplatňuje v závislosti na vzdálenosti pozorovacího bodu od dané stavby. Na základě mnoha hodnocení těchto staveb a

terénního měření rozsahu uplatnění staveb větrných elektráren jsou vymežovány 3 – 4 zóny viditelnosti stavby. Každá zóna představuje okruh vzdálenosti definující způsob a míru uplatnění stavby:

Okruh silné viditelnosti – prostor, kdy stavba bude velmi dobře viditelná a rozlišitelná od ostatních prvků krajiny, uplatňuje se jednoznačně v krajinném obrazu a působí i jako výrazná dominanta místa, která přitahuje pozornost pozorovatele.

Okruh zřetelné viditelnosti – stavba se zřetelně uplatňuje v krajinné scéně, její projev může být částečně potlačen či zmírněn jinými, převážně většími skladebnými prvky krajinné scény, stavba je vnímána jako dominanta krajinné scény.

Okruh snížené viditelnosti – stavba se v krajinné scéně neuplatňuje výrazně, nepřitahuje pozornost, je však velmi nápadná za dobré viditelnosti a je zřetelným prvkem krajinné scény, její uplatnění bývá potlačeno jinými prvky krajiny, uplatňuje se v průhledech a z vyvýšených míst.

Okruh slabé viditelnosti – stavba se již od této vzdálenosti v krajinném obrazu uplatňuje slabě až zanedbatelně, je však patrná za dobré viditelnosti, ale často jen za předpokladu, že o ní pozorovatel ví, je dobře rozlišitelná pomocí dalekohledu, pouhým okem je obtížné ji identifikovat, specifické průhledy a pohledy z vyvýšených míst mohou uplatnění stavby v krajinné scéně i v této zóně zesílit.

Vymezení jednotlivých zón viditelnosti určuje výška stavby.

Způsob vymezení okruhů viditelnosti:

Okruhy (zóny) viditelnosti stavby jsou vymezeny na základě výpočtu, který byl odvozen z empirického pozorování, kdy byly určeny vzdálenosti dle specifikace okruhů viditelnosti, ty pak byly přeneseny do grafu, jimi byla proložena regresní mocninná křivka se vztahem pro výpočet vzdálenosti jednotlivých okruhů viditelnosti. Jednotlivé okruhy se vymežují dle následujícího výpočtu:

- ✓ okruh silné viditelnosti = $100x(\text{výška}^{0.78})$
- ✓ okruh zřetelné viditelnosti = $210x(\text{výška}^{0.8})$
- ✓ okruh snížené viditelnosti = $1000x(\text{výška}^{0.6})$

výsledky zaokrouhlíme na celé 500.1 Na základě výpočtu jsou vymezeny kružnice od bodu umístění stavby (v nástrojích GIS analýzou výpočet obalových zón – buffer zones), čímž je získán provedením do mapy rozsah okruhu silné, zřetelné, snížené a slabé viditelnosti. Zbývající slabou viditelnost dostaneme podle přiložené tabulky z I. části studie v kapitole „Uplatnění výškových staveb“ z doporučené maximální vzdálenosti a vytvoříme zbývající kružnici. Slabou viditelnost není třeba vymežovat u menších staveb vůbec (viz uvedená tabulka).

B2) Hladiny uplatnění stavby

Zóny viditelnosti vypovídají o obecně předpokládané síle viditelnosti dané stavby v určité vzdálenosti, hladiny pak o míře jejího uplatnění v krajinné scéně ve smyslu: co bude v daném místě ze stavby vidět. Hladiny jsou vymezeny dle technické specifikace stavby následujícím způsobem:

u stožárů a továrních komínů o celkové výšce do 40 m jsou vymezeny 2 hladiny

- ✓ 1.hladina ve 2 m, určí místa odkud je stavba viditelná celá
- ✓ 2.hladina odhaluje místa odkud je viditelná horní polovina stavby

u stožárů a továrních komínů o celkové výšce nad 40 m jsou vymezeny 3 hladiny

- ✓ 1.hladina ve 2 m, určí místa odkud je stavba viditelná celá
- ✓ 2.hladina představuje 1/3 výšky stavby, určí místa odkud je viditelná od první třetiny stavby
- ✓ 3.hladina představuje 2/3 výšky stavby, určí místa odkud je viditelná od druhé třetiny stavby

u větrných elektráren jsou vymezeny 3-4 hladiny

- ✓ 1.hladina ve 2 m, určí místa odkud je stavba viditelná celá
- ✓ 2.hladina představuje výšku stavby v dolní úvrati, určí místa odkud je viditelná celá otáčející se část
- ✓ 3.hladina představuje výšku stavby ve středu rotoru, určí místa odkud je viditelný střed rotoru a horní otáčející se část

u staveb nad 40 m, kdy list vrtule dosahuje délky okolo 30 m je vymežována 4. hladina:

- ✓ 4.hladina představuje výšku stavby v horní úvrati, od které je odečtena $\frac{1}{2}$ celkové délky listu vrtule, určí místa odkud je viditelná část listu vrtule (např. na horizontu v určitém intervalu se vždy „objeví list a zase zmizí...“)

Hladiny pak společně se zónami vypovídají o potenciálním uplatnění dané stavby v krajinné scéně a lze již usuzovat na potenciální zasažení některých přítomných znaků charakteristik krajinného rázu:

1. hladina – stavba je viditelná z vyhodnocených míst v podstatě celá. Ve vyhodnocených místech lze očekávat silné uplatnění stavby v krajinné scéně i v krajinných obrazech sídel a to především v zóně silné a zřetelné viditelnosti, kde bude vytvářet dominantu prostoru a v zóně snížené viditelnosti, kde se bude pravděpodobně uplatňovat v zasažených prostorech jako zřetelný dominantní prvek krajiny.

2. hladina – stavba je viditelná z vyhodnocených míst od dolní úvrati s celou točící se částí rotoru. V místech zasažení lze očekávat poměrně silné uplatnění stavby v krajinné scéně především v zóně silné a zřetelné viditelnosti, kde bude vytvářet dominantu krajiny. V zóně snížené viditelnosti se uplatní stavba jako zřetelný, z některých míst až místy dominantní prvek krajiny.

3. hladina – stavba je viditelná od středu rotoru po horní úvrati. Stavba se v zónách silné a zřetelné viditelnosti uplatňuje jako atypický a těžko „uchopitelný“ prvek krajinné scény, kdy je viditelná jenom středová část, ale především otáčející se listy vrtule, které se ztrácí za horizontem. V zóně snížené viditelnosti se stavba bude uplatňovat jen mírně za dobré viditelnosti. V zóně slabé viditelnosti se bude stavba uplatňovat zanedbatelně.

4. hladina – stavba je viditelná od poloviny rotoru (listu vrtule) k horní úvrati. Stavba se v zóně silné viditelnosti uplatňuje jako velmi atypický a těžko „uchopitelný“ prvek krajinné scény, kdy je viditelná jenom část listu vrtule, která se objevuje nad horizontem. V ostatních zónách se stavba bude uplatňovat jen mírně nebo zanedbatelně.

B3) Vymezení kritických a problematických míst

K vymezení je nutné mít k dispozici nástroje GIS a datové podklady s přesností mapy min. 1:25000. Provedenou analýzou viditelnosti s vymezením prostorů dle jednotlivých „hladin uplatnění stavby“ a pomocí funkce obalové zóny (buffer) vytvořené okruhy viditelnosti dle přiloženého výpočtu.

Vymezení kritických prostorů – za kritický prostor je považován takový prostor, kde dojde k uplatnění stavby v rámci okruhu silné viditelnosti v tzv. 1. a 2. hladině uplatnění stavby a v okruhu zřetelné viditelnosti v 1. hladině uplatnění stavby (průnik výsledků analýzy).

Vymezení problematických míst – problematické místo představuje takový prostor, kde dojde k uplatnění stavby v rámci okruhu silné viditelnosti ve 3. a 4. hladině potenciálního uplatnění stavby a okruhu zřetelné viditelnosti ve 2. a 3. hladině potenciálního uplatnění stavby (průnik výsledků analýzy).

Tabulka vymezení kritických a problematických míst:

<u>Kritická místa</u> (hodnotí se všechny uplatňující se znaky krajinné scény a stanovuje se míra jejich ovlivnění)	<ul style="list-style-type: none"> • Okruh silné viditelnosti x 1. hladina • Okruh silné viditelnosti x 2. hladina • Okruh zřetelné viditelnosti x 1. hladina
<u>Problematická místa</u> (hodnotí se všechny uplatňující se znaky krajinné scény, které jsou ovlivněny)	<ul style="list-style-type: none"> • Okruh silné viditelnosti x 3. a 4. hladina • Okruh zřetelné viditelnosti x 2. a 3. hladina • Okruh snížené viditelnosti x 1. hladina
<u>Méně problematická místa</u> (hodnotí se průhledy, specifická uplatnění dominant, horizonty apod.)	<ul style="list-style-type: none"> • Okruh zřetelné viditelnosti x 4. hladina • Okruh slabé viditelnosti x 2. - 3. hladina • Okruh snížené viditelnosti x 1. - 2. hladina
<u>Zanedbatelná místa</u> za předpokladu, že mezi pozorovatelem není specifická dominanta nebo krajinná scénérie	<ul style="list-style-type: none"> • Okruh slabé viditelnosti x 4. hladina • Okruh snížené viditelnosti x 2.- 3. hladina

1.2.4 Identifikace znaků a hodnot krajinného rázu DoKP a jejich klasifikace

Identifikace znaků a hodnot jednotlivých charakteristik se provádí v dotčeném krajinném prostoru ve vztahu k celému území, případně samostatně k jednotlivým vymezeným územním jednotkám (kritická místa, problematická místa) odpovídajícím místu nebo oblasti krajinného rázu. Hodnotitel identifikuje znaky:

- ✓ přírodní povahy, které svou společnou přítomností (uplatněním, významem a cenností) vytváří přírodní charakteristiku krajinného rázu
- ✓ kulturní povahy, které svou společnou přítomností (uplatněním, významem a cenností) vytváří kulturní charakteristiku krajinného rázu
- ✓ historické povahy, které svou společnou přítomností (uplatněním, významem a cenností) vytváří historickou charakteristiku krajinného rázu
- ✓ definující vztahy v krajině
- ✓ vytvářející měřítko krajiny a soulad hmotných nehmotných prvků vedoucích k harmonickému měřítku i vztahům v krajině
- ✓ vytvářející kulturní dominanty v krajině
- ✓ identifikující přítomnost významných krajinných prvků, zvláště chráněných území.

1.2.5 Identifikace dotčených znaků a hodnot jednotlivých prostorů a specifikace míry zasažení těchto znaků a hodnot

Záměr je porovnáván s identifikovanými znaky krajinného rázu jednotlivých prostorů a hodnotitel stanoví míru ovlivnění daného znaku ve smyslu stupnice:

- ✓ Pozitivní zásah
- ✓ Žádný zásah
- ✓ Slabý zásah
- ✓ Středně silný zásah
- ✓ Silný zásah
- ✓ Stírající zásah

Příklady:

Větrná elektrárna o výšce konzoly 80 m umístěná ve vrcholové partii vymezení horizontu:

Znak definující vztahy a měřítko krajiny	Význam	Projev	Cenost	Míra vlivu
Nerušný vymezení horizont bez přítomnosti výškových vertikál technicistní povahy	zásadní	+	významný	stírající

Stožár GSM příhradové konstrukce umístěný do vrcholové partie Kunětické hory o celkové výšce 60 m

Znak definující vztahy a měřítko krajiny	Význam	Projev	Cenost	Míra vlivu
Dominanta Kunětické hory	zásadní	+	jedinečný	stírající

Větrná elektrárna o výšce konzoly 80 m umístěná v okolí opatovické elektrárny, která tvoří kulisu ovlivněné krajiny

Znak definující vztahy a měřítko krajiny	Význam	Projev	Cenost	Míra vlivu
Chvaletická elektrárna s výrobními bloky s komíny a chladícími věžemi	spoluurčující	-	význačný	žádný

Vyhodnocení míry vlivu je vždy uvedeno v tabulce s identifikovanými znaky.

1.2.6 Posouzení míry vlivu stavby na hodnoty krajinného rázu

Ačkoliv identifikace znaků a hodnot KR přinese řadu poznatků a KR je možno popsat nejenom třemi základními charakteristikami (přírodní, kulturní a historická), nýbrž řadou dílčích charakteristik, je třeba zúžit závěry do pojmů, uvedených v § 12 zákona. Je to proto, že naprostá většina hodnocení dle § 12 slouží jako odborný podklad – expertní posudek v rámci správního řízení – a je výhodné, když závěr koresponduje s dikcí zákona. Výstupem posouzení je proto závěr, ve kterém se konstatuje míra zásahů navrhovaného záměru do:

- ✓ přírodní charakteristiky (tj. ovlivnění jednotlivých znaků přírodní povahy)
- ✓ kulturní charakteristiky (tj. ovlivnění jednotlivých znaků kulturní povahy)
- ✓ historické charakteristiky (tj. ovlivnění jednotlivých znaků historické povahy)
- ✓ přírodních hodnot (tj. nežádoucí změna přírodní charakteristiky)

- ✓ estetických hodnot (tj. nežádoucí změna jednotlivých charakteristik)
- ✓ významných krajinných prvků (VKP)
- ✓ zvláště chráněných území (ZCHÚ)
- ✓ kulturních dominant
- ✓ harmonického měřítka
- ✓ harmonických vztahů

(Vorel, Bukáček et al 2004, upraveno)

Posouzení se provádí ve vztahu k území vymezeného DoKP, jednotlivým vymezeným specifickým územním jednotkám a zejména ke kritickým a problematickým prostorům, tj. k identifikovaným znakům definujícím charakter těchto vymezených míst. Hodnocení by mělo prokázat, že jsou dodrženy ve stanovené míře ochranné podmínky vztahující se k danému typu území z hlediska ochrany krajinného rázu a pokud ne, pak by mělo obsahovat transparentní seznam zasažených ochranných podmínek.

1.2.7 Určení snesitelnosti na základě hodnocení

Budeme-li citovat uvedenou metodiku, pak je důležité, zdali navrhovaný záměr zasahuje do znaků pozitivních, negativních či neutrálních (indiferentních).

- ✓ Pro ochranu KR jsou důležité rušivé zásahy, které degradují význam pozitivních znaků KR nebo zesilují negativní působení stávajícího znaku negativního a snižují pozitivní hodnoty přírodní a estetické. Jedná se o negativní zásahy, u kterých dále určujeme jejich míru. Pozitivní zásah do některého ze znaků je vždy zásah v souladu s ochranou KR a není třeba dále určovat jeho míru.
- ✓ Míra negativních zásahů je dána konfliktností takových zásahů do pozitivních znaků jednotlivých charakteristik a do rysů krajinné scény a dílčích scenerií krajiny, které byly identifikovány v průběhu hodnocení v dané oblasti a v místech KR. Označení míry negativních zásahů se provádí empiricky na základě zkušeností hodnotitele. Používá se pětistupňová škála pro označení míry zásahu: žádný zásah, slabý zásah, středně silný zásah, silný zásah, stírající zásah.
- ✓ Míra zásahu není jediným kritériem konfliktnosti navrženého záměru. Záleží též na projevu, významu (důležitosti) a cennosti identifikovaných znaků pro ráz krajiny.

Výše uvedená kritéria hodnocení míry vlivu navrhovaného záměru je možno shrnout do jedné tabulky spolu s klasifikací identifikovaných znaků.

Na základě výše uvedených kroků je možno v závěru vyhodnotit četnost identifikovaných znaků a hodnot, jejich projev, význam, cennost, ale též míru vlivu navrhovaného záměru. Tyto zjištěné skutečnosti jsou dostatečným materiálem k závěrečnému verdiktu o únosnosti či neúnosnosti navrhovaného záměru z hlediska ochrany krajinného rázu.

Výsledky hodnocení je možno objektivizovat jejich přehodnocením přizvanými nezávislými experty – tzv. anketou expertů. V této anketě se na základě podkladů z provedeného hodnocení experti vyslovují ke klíčovým otázkám, zejména k identifikaci znaků a hodnot a k ocenění jejich významu a dále k míře vlivu navrhovaného záměru na znaky a hodnoty krajinného rázu.

Obecně platí:

Signály, kdy dochází k negativnímu ovlivnění znaků a hodnot krajinného rázu poskytují následující situace:

Hodnoty zasaženého znaku (význam, projev, cennost)	Míra zásahu	Vyhodnocení
zásadní + běžný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Mírné snesitelné snížení některé z hodnot krr.
	Středně silný	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Silný	Neúnosné snížení hodnot krr.
	Stírající	Nepřípustné snížení hodnot krr.
zásadní + významný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Středně silný	Signál, kdy může dojít k nepřípustnému snížení hodnot krr.
	Silný	Nepřípustné snížení hodnot krr.
	Stírající	Nepřípustné snížení hodnot krr.
zásadní + jedinečný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Středně silný	Neúnosné snížení hodnot krr.
	Silný	Nepřípustné snížení hodnot krr.
	Stírající	Nepřípustné snížení hodnot krr.
spoluurčující + běžný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Mírné snesitelné snížení hodnot krr.
	Středně silný	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Silný	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Stírající	Neúnosné snížení hodnot krr.

spoluurčující + významný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Silnější, avšak za určitých podmínek snesitelné snížení hodnot
	Středně silný	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Silný	Neúnosné snížení hodnot krr.
	Stírající	Nepřípustné snížení hodnot krr.
spoluurčující + jedinečný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Signál, kdy může dojít k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Středně silný	Neúnosné snížení hodnot krr.
	Silný	Nepřípustné snížení hodnot krr.
	Stírající	Nepřípustné snížení hodnot krr.
doplňující + běžný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Zanedbatelné snížení hodnot krr.
	Středně silný	Mírné snížení hodnot krr.
	Silný	Signál, kdy může dojít k silnějšímu snížení hodnot krr.
	Stírající	Signál, kdy může dojít k silnějšímu snížení hodnot krr.
doplňující + významný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Mírné snížení hodnot krr.
	Středně silný	Signál, kdy může dojít k méně únosnému snížení hodnot krr.
	Silný	Signál, kdy může dojít až k neúnosnému snížení hodnot krr.
	Stírající	Méně únosné až neúnosné snížení hodnot krr. (souvisí s dalšími hodnotami)
doplňující + jedinečný	Pozitivní	Zlepšení některých hodnot krr.
	Žádný	Nemá vliv
	Slabý	Mírné snížení hodnot krr.
	Středně silný	Signál, kdy může dojít až k neúnosnému snížení hodnot krr.

	Silný	Méně únosné až neúnosné snížení hodnot krr. (souvisí s dalšími hodnotami)
	Stírající	Neúnosné snížení hodnot krr. (v souvislosti s ostatními hodnotami)

Kombinací zásahů lze stanovit poměrně objektivně a transparentně míru únosnosti.

Z toho vyplývá, že silný zásah znaku některé z charakteristik, jehož uplatnění má význam zásadní nebo spoluurčující vede často k těžko snesitelnému snížení obou hodnot krajinného rázu.

2 Povinnosti investora

Aplikace §12 se neobejde bez dostatečných relevantních podkladů, na základě nichž bude orgán ochrany přírody schopen rozhodnout. Z tohoto pohledu by měl investor předložit:

- ✓ Hodnocení vlivu stavby na krajinný ráz provedené dle oficiálně vydané metodiky s ISBN: Vorel et al 2004, kterou lze získat na adrese: <http://web.cvut.cz/fa/u519/KUKR/metodika.htm> a v souladu s požadavky a postupem ve smyslu této kapitoly.
- ✓ V hodnocení by měl navíc doložit:
  - vliv uvažované stavby na zákonem deklarované prostory a jejich ochranné zóny
  - vztah uvažované stavby ke krajinářským ochranným limitům (doložením seznamu zasažených krajinářsky exponovaných území, seznam zasažených ochranných limitů viz kap. 8)
  - vztah k obecným ochranným limitům území Pardubického kraje (viz kap. 8)
  - doložit výpočet kumulativního efektu z aktuální evidence
- ✓ Hodnocení bude doplněno mapovými podklady zpracovanými v měřítku 1:50 tis. nebo 1:25 tis. obsahující
  - všechny vymezené hodnocené prostory (místa, oblasti),
  - hranice DoKP,
  - kritické a problematické prostory,
  - uplatnění staveb v jednotlivých okruzích viditelnosti a hladinách uplatnění.
- ✓ Hodnocení bude doplněno obrazovými přílohami:
  - fotografie z prostoru umístění dané stavby s fotografiemi dokumentujícími průhledy do okolní krajiny z tohoto místa
  - fotografie z kritických a problematických míst provedených pod azimutem ve směru středu fotografie ke středu umístění stavby
  - příčné řezy provedené z kritických a vybraných silně zasažených problematických míst

U fotografií bude přiložen komentář a místo fotografování (může být doplněno bodově v mapové příloze), v případě provedení fotomontáží bude přiložen komentář k postupu provedení montáže, ohnisková vzdálenost a předpokládaná nepřesnost provedení.

Hodnocení bude provedeno v intencích uvedeného postupu podle předložené metodiky. Výsledné hodnocení musí prokázat, že nebyly narušeny uvedené limity území vedoucí k ochraně hodnot krajinného rázu (viz kap. 8), ve kterých se stavba uplatňuje, nebo jejich narušení je prokazatelně ve snesitelné.

3 Využití strategie ochrany krajinného rázu v územním plánování, aktualizace podkladů

Předložený analytický podklad byl zpracován ve smyslu ustanovení §12 zákona č. 114/92 Sb. o ochraně přírody a krajiny a zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu a prováděcí vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Zde je stanoveno jako součást Územně analytických podkladů zpracování dvou jevů krajinného rázu:

JEV 17: Oblast krajinného rázu a její charakteristika

JEV 18: Místo krajinného rázu a jeho charakteristika

zahrnuje tedy vymezené prostory oblastí a míst krajinného rázu řešeného území a ve smyslu uvedených ustanovení stanovuje ochranné podmínky k zajištění ochrany pozitivních hodnot vymezených územních jednotek.

Celé řešené území bylo rozděleno do oblastí krajinného rázu, ty byly charakterizovány a zpracovány identifikovány znaky pozitivních hodnot krajinného rázu a stanoveny ochranné podmínky k jejich zachování.

V materiálu byla též vymezena místa krajinného rázu. Je však nutné podotknout, že jde především o velmi specifické prostory reprezentující určitý krajinný obraz odlišný od většiny území vymezené oblasti. Pro vágnost pojmu místo lez vymezit jako místo krajinného rázu prakticky jakékoliv území menšího rozsahu. To je prakticky zbytečné. Je však jasné, že na úrovni zpracování územního plánu konkrétní obce může v daném detailu být požadavek k vymezení drobnějších míst krajinného rázu za účelem zajištění jejich ochrany v rámci územního plánování. V těchto případech doporučujeme se držet metodiky a návrhu uvedených u každé oblasti. Při návrhu vymezení míst vycházíme ze skutečnosti, že vymezení krajinný prostor se v detailu liší svými zásadními a spoluurčujícími znaky od zbývajícího prostoru řešeného území dané obce. Místo by pak mělo vždy v charakteristice a ochranných podmínkách zahrnovat pouze znaky, které jej tvoří.

Konkrétní vymezení míst krajinného rázu a stanovení ochranných podmínek je nutné provést na úrovni konkrétního ÚP nebo v rámci řešeného území na úrovni ORP.

Předložený materiál je zpracován tak, aby bylo možné jej využít jako součást ÚAP pro zpracování ZÚR kraje Vysočina a dále by měl být požíván na úrovni územního plánování. Je zpracován podle citovaných metodik a je zpracován v takové formě, že je možné jej bez nutnosti nového přepracování pravidelně aktualizovat.

Studio B&M, 2008

